

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Факультет післядипломної освіти
Кафедра терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

професор з наукової роботи

проф. Вікторія СЕРГІЄНКО

«27» травня 2024 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти –
доктора філософії (PhD)

OK 9

дисципліни «Актуальні питання сучасної пародонтології»

Галузі знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальності 221 Стоматологія

Обговорено й ухвалено на
методичному засіданні кафедри
терапевтичної стоматології, пародонтології
та стоматології ФПДО

Протокол № 9
від «15» травня 2024 р.

Завідувач кафедри
доцент, к.мед.н. Тарас ПУПІН

Обговорено і затверджено на
засіданні методичної комісії ФПДО

Протокол № 2
від «15» травня 2024 р.

Голова методичної комісії
доцент, к.мед.н. Орест СІЧКОРИЗ

_____

1. Загальна інформація

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Форма навчання	очна денна, очна вечірня, заочна форма
Назва навчальної дисципліни	«Актуальні питання сучасної пародонтології»
Кафедра	Терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології ФПДО
Е-mail кафедри	kaf_therapeuticdent_fpge@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	Т.І. Пупін к.мед.н., доцент (pupintaras@gmail.com); О.І. Мартовлос д.мед.н., професор (ohodovana@gmail.com); Ю.О. Риберт д.мед.н., професор (yurij.rybert@gmail.com)
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	2-й рік
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Обов'язкова
Кількість кредитів ECTS	3 кредити
Кількість годин (лекції/ семінарські/практичні заняття/ самостійна робота аспірантів) /тестовий контроль/залік	10/0/34/46
Консультації	

2. Анотація до дисципліни

Силабус з навчальної дисципліни «Актуальні питання сучасної пародонтології» складений відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія», на основі Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р., «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, Положення про підготовку докторів філософії та докторів наук від 20.02.2017р., № 141.

3. Мета навчальної дисципліни «Актуальні питання сучасної пародонтології» здобуття аспірантом поглиблення комплексу знань, практичних навичок і умінь та формування професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у пародонтології, необхідних для самостійної лікарської діяльності й формування лікаря-стоматолога, як організатора та координатора лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, дослідницько-інноваційній діяльності та оволодіння методологією наукової діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні питання сучасної пародонтології» є:

- Визначати нові наукові напрямки з пародонтології, теоретичні та практичні проблеми медицини у даній сфері;
- Оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- Вивчити новітні методи дослідження та пародонтологічного лікування у практиці стоматолога-терапевта;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань тканин пародонта;
- Аналізувати типову та атипичну клінічну картину захворювань тканин пародонта, виявляти їх ускладнення;
- Скласти план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при захворюваннях тканин пародонта та їх ускладненнях, оцінювати прогноз щодо життя та працездатності хворих;
- Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз захворювань тканин пародонта;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах.
- Проводити первинну і вторинну профілактику у хворих із захворюваннями тканин пародонта.

4. Плановані результати навчання (компетентності)

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен

знати:

1. Актуальні задачі/проблеми в сфері пародонтології.
2. Правила проведення клінічного та експериментального дослідження, сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів у пародонтології.
3. Новітні вітчизняні та закордонні літературні джерела, що включають тематику пародонтології – періодичні видання, монографії, підручники, навчально-методична література.
4. Класифікації захворювань тканин пародонта, сучасні діагностичні підходи та ефективні методи комплексного лікування.
5. Процеси, які відбуваються при застосуванні діагностичних заходів та різних методів лікування захворювань пародонта.

вміти:

1. Виконувати оригінальні дослідження в стоматології та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем в сфері пародонтології та використанням новітніх наукових методів.
2. Планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів у пародонтології.
3. Здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (метааналіз).
4. Розробляти теоретичні основи нових методів лікування, класифікацій.
5. Обґрунтування доцільності застосування нових стоматологічних методик лікування.
6. Теоретично та експериментально обґрунтувати нові процеси, які відбуваються при застосуванні методик, що раніше не застосовувались.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми 221 СТОМАТОЛОГІЯ дисципліна «Актуальні питання сучасної пародонтології» забезпечує набуття аспірантами **компетентностей:**

- **інтегральна компетентність:** Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

- загальні:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність до лідерства, керування колективом, праці в команді, фахового спілкування з непрофесіоналами у галузі стоматології та конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури, навіть при розв'язанні складних питань.

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК09. Здатність обирати методи та кінцеві положення дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проєкту.

СК010. Здатність застосовувати нові наукові знання (наукові дані) у науці, освіті та практиці охорони здоров'я.

Програмні результати навчання

РН01. Володіти концептуальними та методологічними знаннями зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології і та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН11. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівнів, здатність до самореалізації у науковій, педагогічній та практичній діяльності.

5. Навчальний план дисципліни «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ПАРОДОНТОЛОГІЇ»

№	Назва розділу / модулю	Кредити	Години	Вид заняття (години)			Тестовий контроль	Екзамен
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота		
1.	Діагностика захворювань пародонта.	1,0	30	4	12	14		
2.	Лікування та профілактика захворювань пародонта.	2,0	60	4	22	32		
Всього		3,0	90	10	34	46		

Теми лекцій

№	Тема	години
1.	Будова та функції тканин пародонта. Сучасні погляди на етіологію та патогенез захворювань пародонта. Основні діагностичні підходи в обстеженні пародонтологічних хворих.	2
2.	Клінічний перебіг запальних та дистрофічно-запальних захворювань пародонта. Прогресуючі ідіопатичні захворювання пародонта. Пародонтоми.	2
3.	Основні принципи комплексного лікування запальних та дистрофічно-запальних захворювань пародонта. Консервативне лікування. Фармакотерапія запальних та дистрофічно-запальних захворювань пародонта.	4
4.	Хірургічні підходи в лікуванні генералізованого пародонтиту. Особливості підтримуючої терапії.	2
Разом		10

Теми практичних занять

№	Тема	години
1.	Методи обстеження хворих з патологією пародонта.	2
2.	Методи діагностики в пародонтології: функціональні, рентгенологічні, лабораторні. Індексна оцінка визначення рівня гігієни порожнини рота та стану тканин пародонта.	2

3.	Клінічний перебіг різних форм папіліту, гінгівіту та локального пародонтиту.	2
4.	Клініко-рентгенологічні ознаки генералізованого пародонтиту різного ступеня важкості.	2
5.	Агресивний пародонтит: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування.	2
6.	Пародонтоз: етіологія, патогенез, зв'язок з фоновою патологією. Клініко-рентгенологічні ознаки пародонтозу.	2
7.	Прогресуючі ідіопатичні захворювання пародонта та пародонтоми: клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	2
8.	Особливості клінічного перебігу, лікування та профілактика захворювань пародонта у хворих із супутньою патологією.	2
9.	Ендодондонтальні вогнища. Класифікації. Особливості клінічних проявів.	2
10.	Фуркаційні дефекти. Особливості взаємозв'язку якості ендодонтичного лікування зубів та розвитку захворювань пародонта.	2
11.	Фармакотерапія захворювань пародонту.	2
12.	Професійна гігієна порожнини рота: методи, алгоритм проведення, контроль якості.	2
13.	Методи комплексного лікування захворювань тканин пародонта.	2
14.	Методики проведення кюретажу. Операція гінгівотомії: показання, етапи проведення. Операція гінгівектомії: показання, етапи проведення.	2
15.	Клаптеві операції: показання, особливості проведення. Метод направленої регенерації тканин. Передопераційний та післяопераційний супровід хворого.	2
16.	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні захворювань пародонта.	2
17.	Профілактика захворювань пародонта. Підтримуюча терапія в пародонтології.	2
Разом		34

Теми для самостійної роботи

№	Тема	години
1	Захворювання пародонта: етіологія, патогенез, класифікації.	4
2.	Аналіз ятрогенних факторів у розвитку запальних та дистрофічно-запальних захворювань пародонта.	2
3.	Пародонтопатогенна мікрофлора. Над- та під'ясенний зубний камінь, механізм його утворення.	2
4.	Зубо-зберігаючі технології в усуненні фуркаційних дефектів.	2
5.	Гіперестезія та методи її усунення.	2
6.	Антисептичні засоби у лікуванні генералізованого пародонтиту. Показання та протипоказання до їх застосування.	2
7.	Антибактерійні препарати та нестероїдні протизапальні засоби у лікуванні генералізованого пародонтиту. Показання та протипоказання до їх застосування.	2
8.	Остеотропні препарати у лікуванні генералізованого пародонтиту. Показання та протипоказання до їх застосування.	2
9.	Кістковопластичні матеріали, що використовують при хірургічному лікуванні пародонтиту.	2
10.	Бар'єрні мембрани, що використовують при хірургічному лікуванні пародонтиту.	2
11.	Класифікація кісткових кишень. Класифікація горизонтальних дефектів фуркацій.	2
12.	Загальні показання і протипоказання до хірургічного лікування захворювань пародонта.	2

13.	Місцеві показання і протипоказання до хірургічного лікування захворювань пародонта.	2
14.	Класифікація хірургічних втручань на пародонті.	2
15.	Ортопедичні методи лікування захворювань пародонта.	2
16.	Ортодонтичні методи лікування захворювань пародонта.	2
17.	Фізіотерапевтичні методи лікування захворювань пародонта.	2
18.	Курортні фактори в лікуванні захворювань пародонта.	2
19.	Помилки та ускладнення в лікуванні захворювань пародонта.	2
20.	Загальні принципи диспансеризації пародонтологічних хворих.	2
21.	Оцінка ефективності пародонтологічного лікування.	4
Разом		46

6. Верифікація результатів навчання відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності аспірантів та здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у ЛНМУ імені Данила Галицького»

Загальна система оцінювання	Участь впродовж тривалості навчальної дисципліни – 100% за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	Традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Аспірант відвідав усі семінарські заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність, успішно склав тестовий контроль: «2» - менше 60% вірних відповідей; «3» - 60-69%, «4» - 70-89%, «5» - 90-100%.	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Екзамен	Мають бути зараховані усі теми практичних занять, самостійної роботи та результатами підсумкової співбесіди. Оцінка з 4-ри бальної шкали конвертується у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності аспірантів».	Максимальна кількість балів – 200 Мінімальна кількість балів -120

7. Перелік контрольних питань

- 1.Значення наукових праць професорів І.Й. Новіка, М.Ф. Данилевського та їх учнів у розвитку сучасної пародонтології.
- 2.Систематика та номенклатура захворювань пародонта. Класифікація професора М.Ф. Данилевського.
- 3.Значення судинних порушень та мікроциркуляції тканин пародонта в патогенезі захворювань пародонта.
- 4.Роль дефіциту вітамінів А, С, Е у патогенезі захворювань пародонта.
- 5.Значення мікрофлори у розвитку захворювань пародонта.
- 6.Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

7. Гострий виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, диференційна діагностика, лікування.
8. Хронічний виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
9. Гіпертрофічний гінгівіт. Гранулююча форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
10. Гіпертрофічний гінгівіт. Фібозна форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
11. Десквамативний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
12. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
13. Клініко-рентгенологічні методи діагностики хвороб пародонта.
14. Клініко-рентгенологічні та лабораторні показники генералізованого пародонтиту хронічного перебігу.
15. Генералізований пародонтит хронічного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.
16. Генералізований пародонтит загостреного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.
17. Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
18. Лабораторні методи діагностики захворювань пародонта.
19. Диференційна діагностика гінгівіту, пародонтиту, пародонтозу.
20. Основні принципи та план лікування хворого на генералізований пародонтит.
21. Місцеві подразники тканин пародонта при генералізованому пародонтиті та методи їх усунення.
22. Зубна бляшка. Механізм утворення, структура, вплив на тканини пародонта.
23. Пародонтальна кишеня, механізм утворення. Методи лікування (медикаментозні, хірургічні: кюретаж та його види, клаптеві операції з використанням різних кістковопластичних матеріалів, метод спрямованої регенерації тканин).
24. Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту хронічного перебігу.
25. Роль нервово-трофічних змін, порушень обміну речовин в патогенезі генералізованого пародонтиту.
26. Методи визначення травматичної оклюзії. Тимчасове шинування.
27. Ясенна рідина. Механізм утворення, склад, функціональне значення.
28. Масаж при лікуванні хвороб пародонта. Види, механізм дії, показання, методика застосування.
29. Основні принципи та план лікування хворого на генералізований пародонтит. Усунення місцевих пошкоджуючих факторів.
30. Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту загостреного перебігу. Помилки та ускладнення при лікуванні генералізованого пародонтиту.
31. Протизапальна терапія симптоматичного гінгівіту в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. 32. Тимчасове шинування. Показання, види шин, методика застосування армованих шин.
33. Гінгівотомія та її види. Показання та методика проведення.
34. Гінгівектомія та її види. Показання, методика проведення.
35. Клаптеві операції. Види, показання, методика проведення.
36. Гідротерапія при лікуванні захворювань пародонта. Види, гідромасаж: показання та методика проведення.
37. Застосування електрофорезу у комплексному лікуванні захворювань пародонта.
38. Загальне лікування при захворюваннях пародонта.
39. Помилки та ускладнення при лікуванні генералізованого пародонтиту.
40. Лікування пародонтозу.
41. Гістіоцитоз Х: хвороба Летерера-Зіве, Хенда-Шюлера-Крісчена, еозинофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, принципи лікування.

42. Синдром Папійон-Лефевра. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
 43. Профілактика захворювань пародонта. Професійна гігієна порожнини рота.

8. Поточний контроль результатів навчальної діяльності аспірантів

Поточний контроль результатів навчальної діяльності аспірантів з обов'язкових і вибіркового дисциплін здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок аспірантів під час проведення аудиторних (практичних, семінарських) занять, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи.

Критерії оцінювання тестових завдань

Правильні відповіді (%)	Оцінка за чотирибальною шкалою
90 – 100	Відмінно
89 – 75	Добре
74 – 60	Задовільно
59 – 0	Незадовільно

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання з кожної теми навчальної дисципліни орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

5/"відмінно" – аспірант бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

4/"добре" – аспірант добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

3/"задовільно" – аспірант в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають в аспіранта невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

2/"незадовільно" – аспірант не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

9. Підсумковий контроль результатів навчальної діяльності аспірантів

Екзамен – це форма підсумкового контролю рівня засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

10. Конвертація поточної успішності в бали:

Для дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів. **Розрахунок кількості балів** проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою під час

вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

11. Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є екзамен:

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом

4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше 3	Недостатньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83		
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

12. Оцінювання підсумкового контролю

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні екзамену становить 80.

Мінімальна кількість балів при складанні екзамену - не менше 50.

Форми проведення екзамену мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Методика їх проведення та критерії оцінювання кожного типу екзаменаційних завдань мають бути відображені у програмі навчальної дисципліни.

13. Оцінювання самостійної роботи аспірантів

Самостійна робота аспірантів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

14. Визначення кількості балів, яку аспірант набрав з дисципліни та оцінювання дисципліни

Оцінка дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік, базується на результатах оцінювання поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано».

Для зарахування дисципліни аспірант має отримати за поточну навчальну діяльність не менше, ніж 60% від максимальної суми балів (для 200-бальної шкали – не менше 120 балів).

Бали та оцінку («зараховано» або «не зараховано») викладач вносить у заліково-екзаменаційну відомість та у залікову книжку аспіранта (за винятком оцінки «не зараховано»).

Оцінка з дисциплін, формою контролю яких є екзамен, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (мінімум 72 бали) та балів, отриманих аспірантом на екзамені (мінімум 50) і виражається за багатобальною шкалою (мінімум 122 бали – максимум 200 балів).

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Багатобальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного аспіранта із засвоєння навчальної дисципліни.

15. Рекомендована література: (оновлена, за останні 5-10 років)

Обов'язкова:

1. Копчак ОВ, Білоклицька ГФ, Ашаренкова ОВ, Янішевський КА. Оптимізація протоколів лікування хворих на генералізований пародонтит при кардіоваскулярній патології. *Oral and general health*. 2021;2(2):8-15.
2. Белоклицкая ГФ, Горголь КО. Новий протокол диспансеризації осіб молодого віку (18-25 років) із захворюваннями тканин пародонта, що ґрунтується на молекулярно-генетичному профілі. *Сучасна стоматологія*. 2020;(1):52-7.
3. Мартовлос О.І., Чухрай Н.Л., Пупін Т.І., Шибінський В.Я., Годованій О.В. Роль процесів апоптозу та імунної відповіді у патогенезі захворювань тканин пародонта (огляд проблемних питань). *Via Stomatologiae*. 2024; Том 1, №1:26-34. DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2024-1.39>
4. Бижук Ю.А., Мартовлос (Годована) О. І., Горбань І.І., Цимар А.В. Роль дефензинів у неспецифічному захисті макроорганізму від інфекційних агентів при запальних захворюваннях порожнини рота і ротоглотки (огляд літератури). *Український журнал медицини, біології та спорту* – 2022 – Том 7, No 3 (37). С – 7-13. DOI: 10.26693/jmbs07.03.007
5. Skybchyk O., Chevchik O., Solomenchuk T., Martovlos (Hodovana) O. Assessment of lipid metabolism in patients with coronary artery disease and generalized periodontitis. *Праці Наукового товариства імені Шевченка. Медичні науки*. – 2021. – Т. 65, №2 – С. 100-106. DOI: <https://doi.org/10.25040/ntsh2021.02.09>
6. Pupin T.I., Nemesh O.M., Honta Z.M., Shylyvskiy I.V., Moroz K.A., Bumbar O.I. (2020). Modern aspects of generalized periodontitis treatment in patients with a somatic pathology. *Zaporozhye medical journal*, 22(1), 122-128. <https://doi.org/10.14739/2310-1210.2020.1.194649>
7. Мигаль ОО, Огоновський РЗ. Оцінка пародонтологічного статусу пацієнтів з хронічною ревматичною хворобою серця. *Вісн. пробл. біол. та мед.* 2020;1(155):375-78.
8. Батіг ВМ. Лікування загостреного перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з переважанням симпатичної нервової системи. 2018;(1):37-9.
9. Бургонський ВГ, Миколайчук СІ. Сучасні можливості застосування лазерних технологій у лікуванні генералізованих захворювань пародонта: виклики, перспективи, переваги. *Сучасна стоматологія*. 2018;(5):20-2.
10. Данькевич-Харчишин, І.С.; Пупін, Т.І.; Бандрівська, Н.Н. Ефективність лікувально-профілактичних заходів при курації генералізованого пародонтиту початкового–і ступеня у хворих на атеросклероз за даними параклінічних досліджень. *Український стоматологічний альманах*, 2023, 4: 16-22.
11. Годована О. І. Захворювання пародонту (гінгівіт, пародонтит, пародонтоз). Навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів за фахом «Стоматологія» закладів (факультетів) післядипломної освіти (з грифом МОН України, лист №1/11-10473 від 23.12.2009 р.) / Олесь Іванівна Годована. – Львів-Тернопіль: Джура, 2009. – 200 с.
12. Годована О. І. Сучасні основи етіології та патогенезу генералізованих дистрофічно- запальних захворювань пародонту з супутньою системною остеопенією / О. І. Годована // *Вісник проблем біології і медицини*. – 2017. – вип.3. – т.1(137). – С. 35-41.
13. Годована О.І. Сучасні погляди на етіологію та патогенез захворювань тканин пародонту. Класифікації захворювань пародонту. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз. Клініка, діагностика, профілактика. Методичне розпрацювання лекції для лікарів та лікарів-інтернів: стоматологів та стоматологів-терапевтів / Олесь Іванівна Годована. ЛНМУ ім. Данила Галицького, каф. тер. стом. ФПДО – Львів, 2019. – 65с.

9. Мартовлос (Годована) О.І. Ідіопатичні захворювання тканин пародонту. Етіологія, патогенез. Класифікації та клінічні прояви. Методичне розпрацювання лекції для лікарів та лікарів-інтернів: стоматологів, стоматологів-терапевтів та пародонтологів. – ЛНМУ ім. Данила Галицького, каф. тер. стом ФПДО – Львів. 2021. 23 с.
10. Мартовлос (Годована) О.І. Діагностика захворювань тканин пародонту Методичне розпрацювання лекції для лікарів-інтернів та лікарів: стоматологів, стоматологів-терапевтів та пародонтологів. – ЛНМУ імені Данила Галицького, каф. тер. стом ФПДО – Львів. 2021. 26 с.
14. Заболотний Т. Д. Запальні захворювання пародонта: монографія / Т. Д. Заболотний, А. В. Борисенко, Т. І. Пупін. – Львів: ГалДент, 2013. – 205 с.

Додаткова література

1. В'юн ГІ. Ефективність лікування пародонтиту за допомогою одномоментного кюретажу (full-mouth scaling and root planing) з та без використання азітромаїцину. Сучасна стоматологія. 2019;4:30-30.
2. Годована О.І., Бежук Ю.А. Перебіг тонзиллярної інфекції та захворювань пародонту в світлі окремих аспектів етіології та патогенезу. Вісник проблем біології і медицини. 2019, Вип. 2, Т. 2 (151). С. 24-29. DOI 10.29254/2077-4214-2019-2-2-151-24-29
1. Білоклицька Г. Ф., Копчак О. В. Новий підхід до комплексного лікування генералізованого пародонтиту, асоційованого з кардіоваскулярною патологією. Вісник стоматології. 2017. № 4. С.30-35.
- Білоклицька Г. Ф., Цецура Н. В. Зміна рівня бактеріального засіменіння пародонтальних кишень у хворих на генералізований пародонтит, асоційований з різними формами ревматоїдного артриту, під впливом пародонтальних плівок з цефтріаксоном та німесулідом. Імплантологія Пародонтологія Остеологія. 2012. №4. С. 70-76.
3. Годована О. І. Сучасні аспекти ролі глікозаміногліканів екстрацелюлярного матриксу у розвитку генералізованого пародонтиту та перебігу процесів репарації. Праці Наукового Товариства імені Шевченка. Медичні науки. 2017. Т.50, №2. С. 34-47.
5. Albandar J.M., Susin C., Hughes F.J. Manifestations of systemic diseases and conditions that affect the periodontal attachment apparatus: case definitions and diagnostic considerations. J. Clin. Periodontol. 2018. Vol.45 (20). P. 171-189.
6. Ansari G., Golpayegani M.V., Welbury R. Histology and embryology of the teeth and periodontium. In: Ansari G, Golpayegani MV, Welbury R, editors. Atlas of Pediatric Oral and Dental Developmental Anomalies. Chichester: Wiley; 2018. pp. 13-16. DOI: 10.1002/9781119380894.ch2
7. Aydoğan T., Karşıyaka Hendek M., Olgun E. Relationship between periodontal disease and vitamin D. J Med Palliat Care 2022; 3(4): 381-385 DOI:10.47582/jompac.1208868
8. Baker J.L., Bor B., Agnello M., Shi W., He. X. Ecology of the oral microbiome: beyond bacteria. Trends Micro-biol. 2017;25(5):362-374. DOI: 10.1016/j.tim.2016.12.012
9. Bhuyan R., Bhuyan S.K., Mohanty J.N., Das S., Juliana N., Juliana I.F. Periodontitis and Its Inflammatory Changes Linked to Various Systemic Diseases: A Review of Its Underlying Mechanisms. Biomedicines. 2022; 10(10):2659. <https://doi.org/10.3390/biomedicines10102659>
10. Borysenko A. The periodontal diseases influence on the general organism status. Health of Society. 2022. 2(1):32–37. <https://doi.org/10.22141/2306-2436.2.1.2013.121687>
11. Cavalla F., Biguetti C.C., Garlet T.P., Trombone A.P.F., Garlet G.P. Inflammatory pathways of bone resorption in periodontitis. In: Bostanci N, Belibasakis G, editors. Pathogenesis of Periodontal Diseases. Cham: Springer; 2018. pp. 59-85. DOI: 10.1007/978-3-319-53737-5_6
12. Chen T., Wang S., Liu G., Zhang X., Tang D., Wu Z. Influence of periodontitis and nonsurgical periodontal intervention on atherosclerosis diseases. Advances in Bioscience and Biotechnology. 2012. 3:531-537. doi: 10.4236/abb.2012.324070
13. Gasmi Benahmed A., Kumar Mujawdiya P., Noor S., Gasmi A. Porphyromonas Gingivalis in the Development of Periodontitis: Impact on Dysbiosis and Inflammation. Arch Razi Inst. 2022. 77(5):1539-1551. doi: 10.22092/ARI.2021.356596.1875. PMID: 37123122; PMCID: PMC10133641.
14. Hajishengallis G., Chavakis, T. Local and systemic mechanisms linking periodontal disease and inflammatory comorbidities. Nature Reviews Immunology. 2021. 21:426-440. <https://doi.org/10.1038/s41577-020-00488-6>
15. Hodovana O.I., Skybchuk O.V., Solomenchuk T.M., Rumynska T.M. Assessment of the microbial content of periodontal pockets in patients with chronic generalized periodontitis and coronary artery disease. Wiadomości lekarskie. 2021.Vol. LXXIV, ISSUE 10. Part 1. P. 2428-2432. DOI: 10.36740/WLek202110112

PMID: 34896999.

16. Jepsen S., Blanco J., Buchalla W., Carvalho J.C., Dietrich T., Dörfer C. Prevention and control of dental caries and periodontal diseases at individual and population level: consensus report of group 3 of joint EFP/ORCA workshop on the boundaries between caries and periodontal diseases. *J Clin Periodontol*. 2017. 44(18):85-93. <https://doi.org/10.1111/jcpe.12687>
17. Kim W.J., Soh Y., Heo S.M. Recent Advances of Therapeutic Targets for the Treatment of Periodontal Disease. *Biomol Ther*. 2021. 29(3):263-267. doi: 10.4062/biomolther.2021.001. PMID: 33731493; PMCID: PMC8094066.
18. Kinane D.F., Stathopoulou P.G., Papapanou P.N. Periodontal diseases. *Nat Rev Dis Primers*. 2017. 22;3:17038. doi: 10.1038/nrdp.2017.38. PMID: 28805207.
19. Knight E.T., Liu J., Seymour G.J., Faggion C.M.Jr., Cullinan M.P. Risk factors that may modify the innate and adaptive immune responses in periodontal diseases. *Periodontol 2000*. 2016. 1(1):22-51. <https://doi.org/10.1111/prd.12110>
20. Mira A., Simon-Soro A., Curtis M.A. Role of microbial communities in the pathogenesis of periodontal diseases and caries. *Journal of Clinical Periodontology*. 2017. 44(18):23-38. DOI: 10.1111/jcpe.12671
21. Molina C., Ojeda L., Jiménez M., Portillo C., Olmedo I., Hernández T. Moreno G. Diabetes and Periodontal Diseases: An Established Two-Way Relationship. *Journal of Diabetes Mellitus*. 2016. 6:209-229. doi: 10.4236/jdm.2016.64024.
22. Montero E., Iniesta M., Rodrigo M., Marín M.J., Figuero E., Herrera D. Clinical and microbiological effects of the adjunctive use of probiotics in the treatment of gingivitis: A randomized controlled clinical trial. *J. Clin. Periodontol*. 2017 44(7):708-716. <https://doi.org/10.1111/jcpe.12752>
23. Murakami S., Mealey B.L, Mariotti A., Chapple I.L.C. Dental plaque – induced gingival conditions. *J. Clin. Periodontol*. 2018. Vol.45(20):17-27. DOI: 10.1002/JPER.17-0095
24. Newton J.T., Asimakopoulou K. Behavioral models for periodontal health and disease. *Periodontol 2000*. 2018. 78(1):201-211. <https://doi.org/10.1111/prd.12236>
25. Papapanou P.N., Sanz M., Buduneli N., Dietrich T., Feres M., Fine D.H. Periodontitis: Consensus report of workgroup 2 of the 2017 world workshop on the classification of periodontal and peri-implant diseases and conditions. *Journal of Periodontology*. 2018;89(1):173-182. DOI: 10.1002/JPER.17-0721
26. Sanz M., Ceriello A., Buyschaert M., Chapple I., Demmer R.T., Graziani F. Scientific evidence on the links between periodontal diseases and diabetes: consensus report and guidelines of the joint workshop on periodontal diseases and diabetes by the International Diabetes Federation and the European Federation of Periodontology. *J. Clin. Periodontol*. 2018. 45(2):138-49. <https://doi.org/10.1111/jcpe.12808>
27. Tonetti M.S., Greenwell H., Kornman K.S. Staging and grading of periodontitis: Framework and proposal of a new classification and case definition. *Journal of Periodontology*. 2018;89(1):159-172. DOI: 10.1002/JPER.18-0006
28. Tonetti M.S., Sanz M. Implementation of the new classification of periodontal diseases: Decision-making algorithms for clinical practice and education. *J. Clin. Periodontol*. 2019. 46(4):398-405. doi: 10.1111/jcpe.13104. PMID: 30883878.

Інформаційні ресурси:

[Http://Www.Cks.Nhs.Uk/Gingivitis_And_Periodontitis/](http://www.cks.nhs.uk/Gingivitis_And_Periodontitis/)

Укладачі силябуса:

Пупін Т.І., кандидат мед. наук, доцент
Риберт Ю.О., доктор мед. наук., професор
Мартовлос О.І., доктор мед. наук., професор
Мінько Л.Ю., кандидат мед. наук, доцент
Шевчук М.М., доктор філософії, доцент

Завідувач кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології ФПДО:
доцент Тарас ПУПІН